

e-novičke

april 2018

Dragi bralci, tokratna številka je prepojena z medgeneracijskim sodelovanjem (v kulturi). Del tega je tudi bližajoči se festival učenja. Preberite, kdo so dobitniki priznanj ACS, ki bodo slovesno razglašeni na Odprtju TVU. Objavljeni so tudi mnogi drugi zanimivi prispevki, dosegljivi tudi [na spletu](#). Naj bodo vaši dnevi prepleteni z dobrim. Ana Peklenik, urednica

VSEBINA

DOMAČE NOVICE	4
Ni meja za zavzete	4
Srečanje OECD o upravljanju izobraževanja odraslih v Sloveniji	4
Prebili led in se predstavili na Kulturnem bazarju 2018	5
Ljubiteljska kultura je bila medgeneracijska, še preden je to postala beseda	5
Udeležba na okrogli mizi odseva veliko zanimanja za medgeneracijsko sodelovanje	6
PROJEKTI ESS	7
Objavljeni prvi sadovi projekta Življenjske spretnosti v Evropi (LSE)	7
SkillHUBS na Facebooku	7
Svetovalci za kakovost so se na ACS spopolnjevali prvič v letu 2018	8
Vrednotenje socialnih in državljskih kompetenc v delovnem in osebnem okolju	8
TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA	9
TVU 2018 dobiva jasno podobo	9
Dobitniki priznanj ACS 2017	10
MOCIS razpisuje natečaj »Moj mobilnik mi pomaga zdravo živeti«	11
MEDNARODNO SODELOVANJE	11
Ameriška študija PIAAC o spretnostih zaprtih oseb	11
Na Švedskem je potekala sklepna delavnica v mednarodnem projektu RESHAPE the future	12
POMEMBNE PUBLIKACIJE	12
Novice Platforme za vseživljenjsko učenje	12
Izšla je 78. številka novic Cedefop	13
IZ DRUGIH VIROV	13
Zgodbe iz omare – filmi na 8-, 88- in 16-mm traku	13
Voditelj prihodnosti bo znal ustvariti pogoje za zavzete (starejše) zaposlene	13
Revija ELM vabi k pripravi člankov	14
EPALE	14
EPALE praznuje; #EPALECelebrates	14
V marcu je potekala prva letošnja spletna pisna razprava EPALE	15
Sodelovanje Nacionalnih podpornih služb EPALE	15
Regionalna konference EPALE – gradiva in vtisi	15



KOTIČEK JE VAŠ	17
Medkulturni dialog piše dobre zgodbe	17
Izrazi mojega sveta	18
Majhni koraki do velikih ciljev	19
Projektno delo v programu PUM-O Slovenj Gradec.....	19
PUM-O je vse, kar si želiš	19
Prva mobilnost v projektu Erasmus+ KA1: Usposabljanje zaposlenih v večgeneracijskih centrih	20
Uporaba videa pri praktičnem usposabljanju z delom.....	21
Zaključek neformalnega izobraževanja	21
Znani so zasavski ambasadorji vseživljenjskega učenja	21
Usposabljanje o demenci za strokovne delavce in sodelavce v Ljubljani (Četrtna skupnost POSAVJE)	22
NE PREZRITE	23
Spopolnjevanje za strokovne delavce v središčih za samostojno učenje II.....	23
Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence	23
Promocija in trženje na področju izobraževanja odraslih	23
Razstava študijskih krožkov na Jakopičevem sprehajališču v Ljubljani	23
POSVETI, KONFERENCE	24
KNJIŽNICA ACS.....	25
Novo v knjižnici	25



<http://www.acs.si>

<https://enovicke.acs.si/>



<https://www.facebook.com/AndragoskiCenterSlovenije>

<https://www.facebook.com/TedenVsezivljenjskegaUcenja>

<https://www.facebook.com/ACS.knjiznica>



<http://twitter.com/TVUslo>



Seznam najpogostejše rabljenih kratic

ACS: Andragoški center Slovenije
ADS: Andragoško društvo Slovenije
CMEPIUS: Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
CPI: Center RS za poklicno izobraževanje
EK: Evropska komisija
ELKD: Evropsko leto kulturne dediščine
EPUO: Evropski program za učenje odraslih (European Agenda for Adult Learning)
EPAL: ePlatforma za izobraževanje odraslih v Evropi
ESS: Evropski socialni sklad
EU: Evropska unija
IO: izobraževanje odraslih
ISIO: Informiranje in svetovanje v izobraževanju odraslih
JSKD: Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti
LU: Ljudska univerza
MDDSZ: Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MIZŠ: Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MK: Ministrstvo za kulturo
MZZ: Ministrstvo za zunanje zadeve
NPK: nacionalne poklicne kvalifikacije
POKI: Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje
PU: Parada učenja
PUM-O: Projektno učenje mlajših odraslih
ReNPIO: Resolucija o Nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji 2013–2020
SSIO: Strokovni svet za izobraževanje odraslih
TVU: Teden vseživljenjskega učenja
UIL: Inštitut za vseživljenjsko učenje pri UNESCO
UNESCO: The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
UTŽO: univerza za tretje življenjsko obdobje
UŽU BIPS: Usposabljanje za življenjsko uspešnost – Beremo in pišemo skupaj
ZiSSS: Združenje izobraževalnih in svetovalnih središč Slovenije
ZLUS: Zveza ljudskih univerz Slovenije
ZRSZ: Zavod RS za zaposlovanje
ZZK: Zeleni znak kakovosti



Ni meja za zavzete



z našo ustanovo.

Društvo upokojenih pedagoških delavcev Slovenije (DUPDS) je te dni zaključevalo svoje poslovno leto. V sredo, 28. marca, so se zbrali v prostorih MIZŠ, da bi pregledali doseženo v prejšnjem letu in si načrtali prihodnje naloge. Odličen kulturni uvod v dogodek so prispevali člani Otroškega pevskega zbora iz OŠ Božidarja Jakca Ljubljana pod vodstvom Vanje Suhadolnik. Srečanje je povezovala predsednica DUPDS, Vida Bogataj, udeležence pa smo nagovorile tudi Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic, Mija Pukl, podpredsednica ZDUS, in avtorica članka. Zastopala sem vodstvo ACS in na kratko spregovorila o projektu Predupokojitvene aktivnosti za zdravo starost strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju, ki je lani DUPDS povezal

Naslov projekta, ki ga je na ACS vodil mag. Andrej Sotošek, je zgovoren sam zase, ključno pa je, da je bil lani razvit program usposabljanja in s 23 osebami pilotno tudi izpeljan. Evalvacija je pokazala interes za nadaljevanje usposabljanja v širšem merilu v okviru sistemske rešitve MIZŠ, in sicer kot prispevek k uresničevanju Strategije dolgožive družbe. DUPDS bi še naprej deloval kot gonilna sila in vstopna točka, kar pomeni, da bomo tudi v letošnjem letu srečevali njihove predstavnike v prostorih ACS. Svoje delo bodo z našo podporo namreč nadaljevali. V imenu kolektiva sem jim zagotovila, da so zelo dobrodošli, priznala pa tudi, da se ob srečanju z njimi vsakič nalezem/o dobre volje in delovne zavzetosti. Tega in vere v zdravo, dejavno ... starost ter pomen medgeneracijskega prenosa znanja jim očitno ne manjka!

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Srečanje OECD o upravljanju izobraževanja odraslih v Sloveniji



»Vse močnejše je spoznanje, da delujemo ograjeni v lastnih usmeritvah politik, ki jih je treba razgraditi in graditi na povezovanju ukrepov, finančnih mehanizmov, da bomo razvijali in izvajali prave ter kakovostne programe za odrasle v Sloveniji,« poudarja nacionalna koordinatorica Strategije spretnosti za Slovenijo, Ema Perme z MIZŠ.

[Poročilo o oceni stanja spretnosti Slovenije OECD 2017](#), ki je opredelilo devet izzivov na področju spretnosti, oblikovanih na osnovi podatkov raziskav PIAAC in drugih študij ter procesov sodelovanja politik in deležnikov, sledi [faza akcijskega načrtovanja](#) Strategije spretnosti za Slovenijo. V ta namen je [MIZŠ](#) skupaj z [OECD](#) 27. in 28. marca pripravilo dvodnevno [srečanje](#) o upravljanju izobraževanja odraslih, kjer smo želeli ugotoviti, kako lahko ministrstva, občine, socialni partnerji in drugi skupaj bolje delujemo za izboljšanje delovanja skupnih in povezanih mehanizmov za spodbujanje in kreiranje prostora učenja, izobraževanja in usposabljanja za krepitev spretnosti odraslih.

Na srečanju, ki so se ga udeležili predstavniki sodelujočih ministrstev in približno 50 deležnikov ter socialnih partnerjev, smo razpravljali tudi sodelavci ACS. Mag. Peter Beltram je predstavil pregled slovenskega izobraževalnega sistema za odrasle. Med razpravo na medministrski ravni smo ugotavljali, katere skupne točke in področja dela imamo, katera so odprta in nedorečena vprašanja pri oblikovanju zakonodaje, kakšno in koliko pristojnosti in moči za odločanje imajo obstoječa telesa in sveti, v katerih sodelujejo predstavniki ministrstev, gospodarstva,



sindikatom, razvojnih institucij, izvajalcev ter drugih. Udeleženci smo bili enotnega mnenja, da je v ospredju povezovanje, usklajevanje pogledov, poenotenje razumevanja, tudi širjenje prepričanj o znanju, učenju, delu kot vrednoti za državljane RS. Utrinke z dogodka si lahko ogledate [tukaj](#).

V oktobru 2018 pričakujemo priporočila za izboljšave pri nadaljnjem oblikovanju sodelovanja na ravni upravljanja IO v Sloveniji. Do takrat bomo skupaj opravili še kar nekaj procesnih aktivnosti, med katerimi so tudi majska srečanja in julijska delavnica z različnimi deležniki in oblikovalci politik na nacionalni in lokalni ravni.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS, in Ema Perme (ema.perme@gov.si), MIZŠ

Prebili led in se predstavili na Kulturnem bazarju 2018

O povezovanju in medsebojnem spodbujanju obeh festivalov – Kulturnega bazarja (KB) in TVU – smo se intenzivno dogovarjali na zadnjih dveh sejah Nacionalnega odbora za TVU. Presečna množica, kar zadeva ciljno publiko, so strokovni delavci v kulturno-umetniški vzgoji, kar je sicer le ena od naših ciljnih skupin, a nič manj pomembna za spodbujanje zanimanja za sodelovanje v TVU na področju, ki še ni povsem osvojeno.

V mojih očeh je udeležba na KB obrodila bogate sadove – ne le niz naših šestih predstavitev, ki je pričal o povezanosti učenja/izobraževanja in kulture ter njeni medgeneracijski zasnovi. Potrditev naših prizadevanj v promociji vseživljenjskega učenja in zagon sem namreč dobila že na samem začetku, na uvodnem predavanju Gerfrieda Stockerja, avstrijskega plenarnega govornika iz [Ars Electronica Center \(AEC\) Linz](#) in umetniškega direktorja platforme za digitalno umetnost in medijsko kulturo. Ko je predstavljaval prizadevanja, med njimi je tudi vsakoletni [festival za umetnost, tehnologijo in družbo](#), je opozoril na večinsko zmotno prepričanje, da si ljudje želijo zgolj zabave. »Ne, treba je ujeti njihovo radovednost, jih zaposliti z eksperimenti in jim omogočiti izkušnje z neznanim,« meni. Na Ars Electronica je slednje tesno povezano z naj sodobnejšo tehnologijo, a poslanstvo platforme je prav to: potencialne digitalne dobe približati vsem – starim in mladim, visoko in niže izobraženim, hrabrim in plahim ...



Tudi njihov namen je torej ozaveščanje o pomenu učenja in kulture, pri čemer Stocker herojsko vlogo priznava ljudem – mentorjem, promotorjem, strokovnjakom ..., ki vzpostavljajo mostove z najširšo javnostjo. »Bogata evropska kulturna dediščina, cepljena z novo tehnologijo, je zmagovita kombinacija, ustvarjalnost in izobraževanje pa jo hranita in bogatita,« zagotavlja Stocker. Obenem opozarja, da je naloga države zagotavljati eksistenco obeh sektorjev – izobraževanja in kulture. Od tam naprej se bosta znašla po svoje – s podjetniškim duhom in inovativnostjo ljudi, ki tam delujejo.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Ljubiteljska kultura je bila medgeneracijska, še preden je to postala beseda

Kot pravi dr. Jože Ramovš, je temeljno antropološko spoznanje prav sistemska povezanost treh generacij – mlade, srednje in stare – v družbeno celoto. Moderna zahodna družba ta primarni koncept ruši na različnih področjih – od splošnega povečevanja mladosti in tekmovalnosti do dokazljivih starostnih diskriminacij pri zaposlovanju in podobno. Kultura torej vidi preplet generacij bolj odprto – od otrok in mladostnikov preko srednje generacije do starejših se pretaka ustvarjalni naboj v vseh smereh in z bogatenjem vseh vpletenih. Gre torej za zmagovalno strategijo, ki bi jo lahko izpopolnili, da bi zaživela še bolj dejavno.





JSKD primarno podpira medgeneracijsko sodelovanje in intenzivno vključuje starejšo generacijo v vse oblike svetovalne in mentorske dejavnosti – tudi v sodobnih umetniških praksah. Umetniške svete in strokovno programske komisije v znatnem deležu sestavljajo predstavniki starejše generacije. To predvsem velja za bolj množične dejavnosti. V vseh imamo pri odraslih sestavih opravka s starostno mešano strukturo.

To, da v orkestrih igrajo skupaj tri generacije, v zborih pojejo odraščajoči otroci poleg staršev, otroci poustvarjajo kulturno dediščino v otroških folklornih skupinah, ker jih

za to navdušijo babice in dedki itd. seveda ni nič novega. Je model, ki ga današnja družba nujno potrebuje in se najlepše manifestira v Tednu ljubiteljske kulture (letos med 11. in 20. majem), kjer je tovrstne prakse mogoče srečati v še večji meri kot sicer.

Mag. Urška Bittner Pipan (Urška.bittner@jskd.si), JSKD

Udeležba na okrogli mizi odseva veliko zanimanja za medgeneracijsko sodelovanje



Na okrogli mizi o medgeneracijskem sodelovanju v kulturi na letošnjem Kulturnem bazarju so se medgeneracijske vezi prepletle na vseh ravneh, tudi na organizacijski. Dogajanje so namreč s svojim nastopom obogatili mladi imprologaši Jošt, Mistral in Olivia, ki so prisotne najprej ogreli, v nadaljevanju pa nasmejali z improvizacijo Pričakovanja jabolk. Temo smo izbrali prisotni, vsebina nastopa pa je bila pozorno vtkana v temo razprave za okroglo mizo.

»Učenje in kultura potekata z roko v roki,« je Zvonka Pangerc Pahernik z ACS na kratko predstavila sodelovanje osrednje ustanove za vseživljenjsko učenje in IO z JSKD. Osredotočila se je na TVU kot ključni projekt, s katerim Slovenija uresničuje Strategijo vseživljenjskega učenja. Napovedala je letošnji [festival učenja](#), predvsem podelitev priznanj učečim se, ki so najboljši ambasadorki učenja. Hkrati so heroji tudi vsi tisti, ki jim pri tem pomagajo, to so predvsem LU. TVU teče s finančno podporo MIZŠ in MDDSZ in je del mednarodnega gibanja vseživljenjskega učenja.

Gromek aplavz je požel odlomek iz filma Ples limon, ki so ga študenti Univerze za tretje življenjsko obdobje pripravili v sodelovanju s študenti AGRFT. To je le eden od številnih projektov, ki tečejo v društvu. Zanimiva je ugotovitev dr. Dušane Findeisen, da so za medgeneracijsko sodelovanje primerne vse teme, ki nas obdajajo. Zanj generacija ni časovni koncept, ampak gre za ljudi, ki živijo način življenja v skupnosti v podobnih okoliščinah. Kadar različne generacije skupaj delamo ali se učimo, so starostne razlike med nami presežene.



Tudi LU neprestano in s številnimi projekti poudarjajo pomen sodelovanja med generacijami. Predsednica ZiSSS mag. Maja Radinovič Hajdič je kot primer dobre prakse predstavila projekt Kako so na Jesenicah včasih živeli.



Gre za sodelovanje Občinske knjižnice Jesenice, Zgornjesavskega muzeja in LU Jesenice, ki ga zaključijo z etnološkim dogodkom. Knjižica, ki ob tem izide, je našla pot v mnoge domove ne samo v Sloveniji, ampak tudi med izseljenci po vsem svetu.

Osebnost me je najbolj nagovoril projekt Zgodbe staranja, ki ga je predstavila dr. Tina Bilban. Strinjam se s trditvijo, da je treba mlade pripraviti na dejstvo, da se starajo. Če to razumejo, bodo sprejeli medgeneracijsko sodelovanje kot pomemben del svojega odrasčanja. Kakovostne zgodbe so dober vhod v pogovor o medsebojnem sožitju. V projektu so knjige, povezane s staranjem, prebrali učenci 3. in 6. razreda OŠ, potem pa so pripravili srečanje z babicami in dedki, ki jim je sledil kviz z razlagami. Zanimivo je, da so se mlajši otroci pri odgovorih bolj odrezali. Razlog je na dlani – so (še) manj obremenjeni z

mnenjem drugih. Na drugi strani so zgodbe staranja našle pot tudi v domove za starejše, kjer tečejo bralni krožki. Projekt sega tudi vmes – k (bodočim) učiteljicam in učiteljem, vzgojiteljicam in vzgojiteljem Pedagoške fakultete v Mariboru, saj bodo prav oni vzgajali prihodnje generacije. Projekt Zgodbe staranja bomo spremljali tudi v e-Novičkah in ga v eni od prihodnjih številok podrobneje predstavili. Veselimo se [konference](#), ki bo septembra v Ljubljani.

Ob zaključku je Ivana Bauman iz [Društva Anbot iz Pirana](#) pokazala slikovito fotogalerijo dogodkov in izdelkov, ki so rezultat medgeneracijskega sodelovanja. Društvo je preraslo okvire študijskega krožka, sestavljeno je iz navdušenih posameznikov, ki vse svoje delo opravijo prostovoljno, vodi ga Natalija Planinc, zgled učenja, dobitnica priznanja ACS za prispevek k vseživljenjskemu učenju.

»Zanimivi projekti so skriti očem javnosti,« je povedala ena od govornic. Zato osveščajmo, govorimo o sodelovanju, življenju vseh generacij v sožitju – ne nazadnje smo vsi del tega. In učenje je del nas.

Ana Peklenik (ana.peklenik@acs.si), ACS

PROJEKTI ESS

Objavljeni prvi sadovi projekta Življenjske spretnosti v Evropi (LSE)



V marcu 2018 je bilo na [spletni strani EAEA](#) objavljeno [Poročilo o pristopih k razvoju življenjskih spretnosti v Evropi \(LSE\)](#), rezultat dela mednarodnega dvoletnega projekta Erasmus+ KA2, ki se je začel januarja 2017.

Za poglobitev razumevanja, promocijo uporabe in neposredno implikacijo dobrih praks in orodij v prakso za dvig učinkovitosti izobraževalnega dela ter medkulturnega razumevanja so daljši opisi vključenih izbranih dobrih praks in učnih orodij dostopni v angleškem jeziku tudi na [projektne spletne strani](#).

ACS je ob sodelovanju projektnih partnerjev (Learning and Work Institute iz Velike Britanije, Dafni Kek iz Grčije, DAEA – Zveze organizacij za izobraževanje odraslih in EAEA kot vodilnega partnerja) uspešno koordiniral pripravo poročila s pripravo metodologije za zbiranje podatkov in inštrumentov ter pridobljene podatke tudi obdelal.

Aktivnosti, povezane s projektom, lahko spremljate preko [spletne strani projekta](#), kjer so nastala gradiva dostopna tako v angleškem jeziku kot jezikih ostalih partnerjev, in spletne strani [Pismenost](#), kjer pa je mogoče prebrati več o projektu LSE iz [predstavitvene zloženke o LSE](#) in [povzetka poročila](#) tudi v slovenskem jeziku. Celoten članek si preberite [tukaj](#).

Diana Volčjak (diana.volcjak@acs.si), ACS

SkillHUBS na Facebooku

V februarских novičkah smo vaš že obvestili o začetku novega projekta s področja izobraževanja zapornikov SkillHUBS – Razvoj modelov izobraževanja zaprtih oseb, v katerem sodeluje tudi ACS.

Tokrat pa vas vabimo k všečkanju in deljenju vsebin novega projektnege profila na [Facebooku](#), kjer lahko spremljate najnovejše prispevke in dogajanje na projektu. Prisrčno vabljeni.

Katja Kragelj (katja.kragelj@acs.si), ACS



Svetovalci za kakovost so se na ACS spopolnjevali prvič v letu 2018

20. marca 2018 je na ACS potekalo prvo letošnje srečanje [omrežja svetovalcev za kakovost izobraževanja odraslih](#), ki se ga je udeležilo 26 predstavnikov organizacij.



Uvodoma smo se pogovorili o doseženih rezultatih dela v letu 2017. Udeleženci so na plakate zapisali, katere konkretne aktivnosti so v lanskem letu izpeljali na področju kakovosti. Nato smo načrtovali skupne aktivnosti omrežja v letu 2018. Eno skupno aktivnost bodo svetovalci izpeljali pod strokovnim vodenjem ACS, to je Učitelj in njegova vloga pri sprotnem spremljanju kakovosti. Na srečanju smo se natančneje dogovorili o vsebinski in organizacijski izpeljavi skupne akcije. Prvi korak za izpeljavo aktivnosti teče že v aprilu, ko svetovalci pripravljajo analize obstoječega sprotnega spremljanja kakovosti na ravni učitelja v svojih organizacijah.

Spopolnjevanje je potekalo v okviru projekta ESS Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2016 do 2018. Jesensko spopolnjevanje svetovalcev za kakovost v okviru istega projekta načrtujemo v septembru. Celotno besedilo prispevka si oglejte [tukaj](#).

Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

Vrednotenje socialnih in državljskih kompetenc v delovnem in osebnem okolju



Razvoj strokovnih gradiv, programov in pristopov je ena ključnih aktivnosti, ki jih na ACS izvajamo na področju svetovalne dejavnosti, v okviru katere razvijamo tudi orodja za vrednotenje ključnih kompetenc (EU, 2007 in 2017). V preteklih projektih ESS smo tako razvili [vprašalnike](#) za razvijanje in vrednotenje ključnih kompetenc: učenje učenja, načrtovanje kariere, digitalne pismenosti in kompetenc, pridobljenih z aktivnostmi v vsakdanjem življenju.

V letu 2017 smo v [projektu ESS](#) Strokovna podpora informativno svetovalni dejavnosti in vrednotenju neformalno pridobljenega znanja 2016–2021 razvili tri nove vprašalnike za vrednotenje socialnih in državljskih kompetenc. Na delavnicah 26. in 27. marca smo jih predstavili dvema skupinama svetovalcev iz organizacij, ki izvajajo svetovalno dejavnost po Javnem razpisu za financiranje dejavnosti informiranja in svetovanja ter za ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenega znanja od 2016 do 2022.



Pri razvoju vprašalnikov in na delavnici sta poleg sodelavcev ACS sodelovala tudi mag. Iris Fink Grubačević pri predstavitvi pomena socialne kompetence za ustrezno ravnanje na delovnem mestu in dr. Mitja Sardoč pri predstavitvi pomena državljske kompetence za ustrezno ravnanje v delovnem in osebnem okolju. Skupaj s sodelavcema ACS, Vero Mlinar in Andrejem Cetinskim, sta svetovalcem predstavila tudi praktično rabo vprašalnikov, ki so dostopni v papirni in elektronski obliki, ter usmeritve za oblikovanje povratne informacije na podlagi interpretacije rezultatov vprašalnikov. Vprašalniki so dostopni na ACS, ki zagotavlja tudi strokovno in tehnično podporo za njihovo uporabo.

Spopolnjevanje je bilo financirano in izvedeno kot del [projekta ESS](#) Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2016 do 2018.

Urška Pavlič (urska.pavlic@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA

TVU 2018 dobiva jasno podobo

Obrise Festivala učenja že tradicionalno zasnujemo v delovni skupini na ACS, kjer smo tudi letos oblikovali osnutek letnega načrta. 12. marca je doživel potrditev na zasedanju Nacionalnega odbora za TVU (glej [zapis](#)), nekoliko pozneje, 20. marca, pa dopolnitve na pripravljalnem sestanku mreže TVU (glej [zapis](#) ter [spletni dnevnik EPALE](#)). [Letni načrt TVU 2018](#) je tako dobil svojo končno različico, katere mejniki so v najkrajši obliki opredeljeni v [terminskem načrtu](#). Preberite in upoštevajte vse našete dokumente, pa tudi napotke za [koordinacijo TVU](#), na tem mestu pa vas opozarjamo na nekaj ključnih vidikov TVU 2018. Med njimi so na prvem mestu skupne akcije TVU 2018.

Skupne akcije TVU 2018

<http://tvu.acs.si/sl/akcija/2018>

Dogodki TVU, vezani na posamezne akcije, bodo potekali tudi v razširjenem terminu TVU (od 11. maja do 30. junija 2018), ne le na dan akcije. Izjema je Parada učenja.



Dogodki TVU po vsej Sloveniji

<http://tvu.acs.si/koledar>

Slovesno odprtje TVU 2018 in podelitev priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih
Šmarje pri Jelšah, 11. maj 2018
<http://tvu.acs.si/odprtje>

22. Andragoški kolokvij na temo ključnih kompetenc pri starejših odraslih
Jesenice, 7. junij 2018
<http://tvu.acs.si/ak>



Po dveh letih brez tovrstne usmeritve bomo z dogodki TVU obeležili temo [Evropskega leta kulturne dediščine](#).

Ključno vlogo pri snovanju bogatega programa bodo odigrali koordinatorski TVU in z veseljem lahko poročamo, da je bilo njihovo sofinanciranje dorečeno že v začetku leta. Temu sta



botrovala hitro sprejetje Letnega programa za izobraževanje odraslih 2018 (27. julija 2017) ter posledična izpeljava javnega razpisa MIZŠ za sofinanciranje koordinacije TVU in Parade učenja (PU). Slednji je bil odprt od 17. novembra do 8. decembra 2017, rezultati pa so bili objavljeni 10. januarja 2018. Na temelju tega je zdaj oblikovana [mreža koordinatorjev TVU](#), tj. 42 ustanov, od katerih jih bo 5 delovalo brez sofinanciranja, ter 16 [nosilcev PU](#), od teh bo eden deloval brez denarne podpore ministrstva.

Skupaj s Knjižnico Šmarje pri Jelšah v teh tednih pripravljamo Nacionalno odprtje TVU 2018, ki bo v petek, 11. maja, v Kulturnem domu Šmarje pri Jelšah. V svojem pismu o nameri so zapisali: »V letu 2018 bomo obeležili 40-letnico postavitve našega kulturnega doma, ki jo bomo zaznamovali z nekaj večjimi prireditvami. Veseli in ponosni bomo, če bo med njimi tudi nacionalno odprtje TVU, saj bomo tako tudi na ta način poudarili svoje poslanstvo in zavezo k spodbujanju in omogočanju vseživljenjskega učenja prebivalcev Obsotelja in Kozjanskega.«

Sodelavci Knjižnice Šmarje pri Jelšah in ACS vas vabimo, da se nam na slovesnosti



pridružite. Obeta se pester program, saj bo poleg samega odprtja na voljo še vrsta spremljevalnih dejavnosti. Vsi podatki bodo v teh dneh na voljo na [spletni strani odprtja](#), kjer se lahko prijavite na brezplačni prevoz in posamezne dele programa – tokrat prvič kar prek spleta.

V Dragomerju, Suhorju, na Vačah, v Ljubljani in Ajdovščini smo v marcu in začetku aprila že posneli portrete [petih novih dobitnikov priznanj](#) za promocijo učenja in znanja 2017. Trenutno montiramo njihove kratke zgodbe, ki jih bomo premierno predvajali na omenjenem nacionalnem odprtju TVU. Tam boste tudi osebno spoznali te zanimive osebe – najprepričljivejše ambasadorje učenja.

Tema 21. Andragoškega kolokvija, ki bo 7. junija na Jesenicah, bo razvoj kompetenc starejših odraslih. Podrobnejše informacije boste prejeli na [spletni strani AK](#).

V uvodnih dneh TVU nas bodo obiskali gostje iz Nizozemske, iz ustanove Learn for Life, koordinatorke nizozemskega festivala učenja, ter iz Madžarske, iz Nacionalne agencije Erasmus+. Ogledali si bodo Nacionalno odprtje TVU in nekaj izvedb PU, posebej zanje pa bomo organizirali seminar o regionalni koordinaciji TVU. Zanima jih tudi delo z učečimi se ter sodelovanje z ZRSZ, saj Nizozemci prihajajo iz ustanov, pristojnih za izobraževanje in zaposlovanje. Pri izvedbi seminarja bodo sodelovali tudi nekateri koordinatorji TVU.

Od 26. marca naprej že teče [spletna prijava](#) dogodkov, da bomo s skupnimi močmi čim prej vzpostavili koledar TVU 2018 (prvič bo objavljen konec aprila), nato pa ga seveda dopolnjevali. Promocijsko gradivo smo večinoma razdelili na oziroma po sestanku mreže TVU, trenutno pa so v pripravi še papirne kocke. Na voljo bodo v drugi polovici aprila.

Najnovejše informacije spremljajte na [spletni strani TVU](#), pridobite jih lahko v stikih z [delovno skupino za TVU](#) na ACS, živahno pa je tudi na [FB TVU](#).

Soustvarjalcem TVU 2018 želimo uspešne priprave in izpeljavo festivala učenja, vse bralce pa vabimo k udeležbi na vsaj enem od več tisoč majske in junijske dogodkov po Sloveniji.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Dobitniki priznanj ACS 2017

ACS podeljuje priznanja za spodbudo k vključevanju v učenje. To namreč pomembno vpliva na naše zdravje, zaposljivost, na to, kako dobro se učijo naši otroci in koliko nam konec meseca ostane v žepu. Le opolnomočeni posamezniki spreminjajo sebe in svet na bolje ter so odlični navdih ostalim, da nadaljujejo s svojim razvojem. Letošnji jagodni izbor je sestavljen iz treh dobitnic, skupine in organizacije.

Emilija Erbežnik, upokojenka iz Dragomera, je vlagala v lastni razvoj že v aktivnem življenjskem obdobju, da bi lahko eksplodirala v tretjem. Kadar ni na njivi, s petjem in slikanjem aktivno posega v zaspano lokalno okolje. Njena radovednost jo preko tečajev kot učenko ali učiteljico vodi v polnovredne odnose z ljudmi.

Darja Smrkolj, upokojenka iz Kandrš, se zaradi pritlikavosti že celo življenje spopada s predsodki. To je razlog, da se je dolgo bala iti med ljudi. Pred petimi leti jo je na prvo delavnico prijavila prijateljica, saj sama ni imela dovolj poguma. Do danes je opravila preko 500 ur učenja računalništva in tujih jezikov.



Minka Kočevar, profesorica kemije in biologije iz Dragomlje vasi, dokazuje, da lahko NPK za zaposljivost pomeni več kot tri diplome. Pesnica, ki je z možem zasnovala in ustvarila izobraževalni zeliščni vrt s 120 zdravilnimi rastlinami, svoje znanje deli v študijskih krožkih in različnih društvih.

Delovna skupina Planinstvo za invalide/osebe s posebnimi potrebami, interdisciplinarna skupina strokovnjakov, ustvarja podporno okolje za osebe s posebnimi potrebami, da bodo lahko doživeli planine. Pripravili

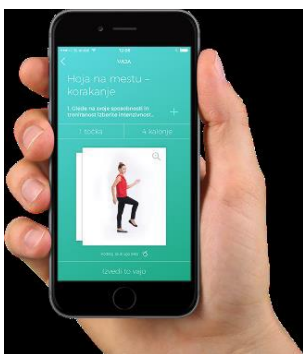
so orodje za aktivacijo invalidov (Dnevnik inPlaninec) in usposabljanje strokovnih delavcev (Priročnik inPlaninec).

Občina Ajdovščina s pomočjo strategije, podpornih analiz in programov ciljno vlaga v svoje najbolj ranljive prebivalce: mlade, brezposelne in podeželane. Z izboljševanjem dostopnosti učenja in povezovanjem gospodarstva z javnimi zavodi in društvi zadovoljujejo najbolj aktualne potrebe v lokalnem okolju.

Naj postane učenje tudi vaša vseživljenjska navada.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

MOCIS razpisuje natečaj »Moj mobilnik mi pomaga zdravo živeti«



Cilj natečaja je, da udeleženci prikažejo pozitivne praktične primere uporabe mobilnega telefona pri skrbi za zdravje.

Namen natečaja je prikaz praktične uporabe mobilnih telefonov, ki lahko služijo kot pripomočki za zdrav način življenja. Natečaj nudi tudi priložnost za izmenjavo znanj in izkušenj med različnimi generacijami.



Rezultat natečaja naj bo videoposnetek, narejen z mobilnim telefonom (posnetek telesne vadbe, skeč na temo zdravega življenjskega sloga, prehransko priporočilo, priprava zdrave jedi, praktičen prikaz uporabe aplikacije, namenjene izboljšanju zdravja, izjava, predstavitev življenjskega vodila ali nasveta za zdravo življenje idr.). Najboljši trije izdelki bodo nagrajeni in predstavljeni širši javnosti.

Prijavo k sodelovanju na natečaju je treba oddati po [e-pošti](mailto:janja.bartelj@mocis.si). Rok za oddajo izdelkov je 9. maj 2018, pošljite jih na janja.bartelj@mocis.si.

Janja Bartelj (janja.bartelj@mocis.si), MOCIS

MEDNARODNO SODELOVANJE

Ameriška študija PIAAC o spretnostih zaprtih oseb



Mednarodna raziskava o spretnostih odraslih PIAAC v vzorec ni zajela institucionaliziranega prebivalstva (zaprtih oseb, zaposlenih v vojaških poklicih itd.). Nacionalni center za statistiko izobraževanja je v sodelovanju z Oddelkom za izobraževanje ZDA in Inštitutom za pedagoške znanosti leta 2014 izvedel ločeno raziskavo na podlagi metodologije PIAAC, ki se je osredotočila na preučevanje spretnosti zaprtih oseb v primerjavi z drugim ameriškim prebivalstvom.

Raziskava je bila oblikovana tako, da načrtovalcem politik, izvajalcem izobraževanja, učiteljem in raziskovalcem zagotavlja informacije za izboljšanje možnosti za izobraževanje in usposabljanje zaprtih oseb in spodbuja razvoj spretnosti, ki jih potrebujejo, da bi se po prestani kazni uspešno vključili v družbo.

Ob zaključku raziskave je bilo leta 2016 pripravljeno poročilo s ključnimi ugotovitvami in izsledki o spretnostih, delovnih izkušnjah ter izobraževanju in usposabljanju zaprtih oseb z naslovom Highlights from the U.S. PIAAC Survey of Incarcerated Adults: Their Skills, Work Experience, Education, and Training, kjer so predstavljene izbrane ugotovitve raziskave. Poročilo si lahko preberete [tukaj](#).

Vabim pa tudi k branju povzetka ključnih ugotovitev poročila (v angleščini), ki je objavljen na platformi [EPALE](#).

Katja Kragelj (katja.kragelj@acs.si), ACS

Na Švedskem je potekala sklepna delavnica v mednarodnem projektu RESHAPE the future

Dvoletni mednarodni projekt Preoblikujmo prihodnost: Izobraževanje in usposabljanje za migrante in begunce ([RESHAPE the future](#) – Education and training for migrants and refugees) se počasi izteka. Zadnje delavnice, ki je potekala med 12. in 16. marcem 2018 in jo je organizirala Medkulturna finska visoka ljudska šola [Mångkulturella Folkhögskolan](#) iz Göteborga na Švedskem, se je udeležilo 5 sodelavk ACS. Osrednja tematika je bila tokrat zagotavljanje kakovosti v povezavi z izobraževalno dejavnostjo ter družbeno integracijo migrantov in beguncev. V svojih prispevkih so predstavile, kako je zagotavljanje kakovosti v IO v Sloveniji sistemsko urejeno in kako jo zagotavljati pri [usposabljanju izvajalcev](#). Pojasnile so, s katerimi izzivi se srečujejo pri vključevanju beguncev in priseljencev v izobraževalne programe. Podrobneje so prikazale, kako na ACS skrbimo za kakovost v izobraževanju skozi samoevalvacijo, spremljamo zadovoljstvo udeležencev ter nadalje usposabljamo in spopolnujemo zaposlene. Kot primer slovenske dobre prakse so bili izpostavljeni študijski krožki, saj so se v praksi pokazali kot učinkovita in dobra oblika vključevanja beguncev in priseljencev v neformalne oblike učenja in izobraževanja.



Med dobrimi idejami in praksami partnerskih organizacij bi lahko izpostavili odlično multikulturno izobraževanje na švedski gostiteljski šoli. Zanimivo se nam je zdelo, kako naslavljajo izzive socialne integracije migrantov in beguncev z izobraževanjem za dvigovanje osnovnih kvalifikacij, da bi izpolnili zahteve trga dela. Z vidika procesov presojanja in razvijanja kakovosti v izobraževanju odraslih se nam je zdel zanimiv finski primer, saj imajo javne organizacije enkrat na leto možnost prostovoljno sodelovati na nacionalnem tekmovanju, v okviru katerega se izvede zunanja evalvacija razvitosti notranjih sistemov kakovosti sodelujočih organizacij.



Projekt pa se s švedsko delavnico še ne zaključí. V maju bo namreč na Finskem potekala tridnevna konferenca ob zaključku projekta, ki jo pripravlja koordinatorica projekta, [Keuda](#). Takrat bo opravljena tudi zaključna evalvacija projekta.

Iz še enega mednarodnega projekta odhajamo polni vtisov, z novimi poznanstvi in idejami za prihodnje izzive, tudi nove mednarodne projekte.

Celoten članek je na voljo [tukaj](#).



Sapere utile

Neda Đorđević (neda.dordevic@acs.si) in Jasmina Orešnik Cunja (jasmina.oresnik.cunja@acs.si), ACS

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Novice Platforme za vseživljenjsko učenje



NEWSLETTER

V središču pozornosti je kultura vseživljenjskega učenja. To bo tudi osrednja tema Letne konference [LLL 2018](#), ki bo 5.–6. julija 2018 na Dunaju. Platforma se odziva na izjavo [Evropske komisije za javnost](#) o novih ukrepih za krepitev ključnih kompetenc in digitalnih veščin ter evropske razsežnosti izobraževanja. Promociji ELKD dodaja geslo [Za odpornejšo družbo](#). Povzema dogajanje na [Evropskem vrhu o izobraževanju](#) in na ustanovnem sestanku projekta [Comanitiy – animatorji skupnosti za več socialne vključenosti](#). V februarju je platforma izpeljala tri fokusne skupine, da bi zbrala kvantitativne podatke o [projektu DIGIT](#). Platforma za vseživljenjsko učenje povzema tudi novice svojih članov in partnerjev. Podrobnosti najdete na [spletni strani LLL](#), kjer se lahko naročite na Novice.

Priredila: Ana Peklenik (ana.peklenik@acs.si), ACS



Izšla je 78. številka novic Cedefop



Marčevska številka novic posebej izpostavlja Evropski okvir kvalifikacij, ki praznuje 10. obletnico. Predstavljen je portal [Viri za svetovanje](#), kjer so prikazana različna orodja, uporabna za vse udeležence na trgu dela. Prispevki se nanašajo tudi na druga okolja, kjer deluje organizacija. Izziv na področju poklicnega izobraževanja so hitre spremembe – to je tudi tema posveta, ki ga je Evropska komisija pod bolgarskim vodstvom organizirala v Sofiji. Obravnava tudi teme, povezane s študijem, praktičnim izobraževanjem in delom, in predstavlja pred kratkim izdane publikacije. Več si lahko preberete [tukaj](#), kjer se lahko tudi naročite na Cedefopov newsletter.

Priredila: Ana Peklenik (ana.peklenik@acs.si), ACS

IZ DRUGIH VIROV

Zgodbe iz omare – filmi na 8-, S8- in 16-mm traku

»Jaz sem vozila, on pa je snemal,« pravi gospa Mitić, ko se spominja potovanj s svojim možem v letih od 1960 do 1980. Gospod Mitić je bil direktor oddelka v znamenitem jugoslovanskem podjetju za trgovanje z električno opremo, zato je bil nenehno na službeni poti. Gospa je tako ob zaključku soprogovih delovnih obveznosti vsakokrat sedla v avto in se podala na pot – v Istanbul, Pariz, Varšavo. Na cilju sta se srečala in se odpravila nazaj v Beograd. Na večdnevni potovanjih sta se ustavljala, obiskovala muzeje in raziskovala mesta, poleg psa Pippe pa ju je na poti vedno spremljala tudi kamera za 8-mm filmski trak. Gospod Mitić ni imel voznškega dovoljenja, zato je za volanom sedela gospa, on pa je upravljal s kamero.



Celotno zbirko filmskih kolotov oz. t. i. osmičk je gospa Mitić hranila tudi po soproгови smrti, čeprav ni več imela priložnosti, da bi si jih ogledala. Ta primer nikakor ni redkost – oprema za snemanje filmov na 8- in S8-mm je bila cenovno dostopna marsikomu in filmski trak je bil poleg fotografije priljubljen medij za dokumentiranje vsakodnevnega življenja. Najpogostejši motivi na domačih filmih so potovanja, družinska praznovanja, poroke in prazniki, včasih pa je mogoče zaslediti tudi poskuse amaterskih igranih filmov.

Velika večina osmičke pozna, le redki pa vedo, kako z njimi ravnati. Projektorji za prikazovanje filmov na 8- ali Super8-mm traku sodijo namreč med zastarelo filmsko opremo, ki je ne zmore več popraviti in uporabljati vsakdo. Zastarelost tehnologije, nedostopnost opreme, prevlada in enostavna raba digitalnih medijev so zadostni razlogi, da mnogi lastniki domačih filmov ne vlagajo več truda v iskanje možnosti, da bi si podobe na filmskem traku ogledali. Majhni koluti so prepuščeni nemilosti časa in v velikem številu primerov ravnodušno zavrženi.

Z namenom, da bi osvetlili zgodovino domačega filma na Slovenskem, želijo v Slovenski kinoteki javnost s svojim novim projektom Zgodbe iz omare spodbuditi k hranjenju in zavedanju o domačem filmu. Lastnike filmov na 8-, Super8-, 9.5- in 16-mm nagovarjajo, naj jih nikar ne zavržejo, četudi nimajo opreme za njihovo prikazovanje. Vse, ki doma hranijo družinske posnetke na filmskem traku, vabijo, naj filme predajo v hranjenje in dostop do njih zagotovijo prihodnjim generacijam. Če tudi vi doma hranite osebne filmske zbirke, zbirke svojih prednikov ali pa zgodbe o ustvarjanju domačih filmov, jih o tem obvestite in jim jih zaupajte. Stik lahko vzpostavite po telefonu (01 43 42 535) ali [e-pošti](#).

Nadja Šičarov (nadja.sicarov@kinoteka.si), Kinoteka

Voditelj prihodnosti bo znal ustvariti pogoje za zavzete (starejše) zaposlene

Mednarodne konference z naslovom Voditelj prihodnosti, ustvarjalec zavzetih zaposlenih, ki je bila 27. marca v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju, se je udeležilo več kot štiristo predstavnikov podjetij oziroma gospodarskih družb. Javni štipendijski, razvojni, invalidski in preživninski sklad Republike Slovenije, ZLUS in spletni portal Mojazaposlitev.si so jo priredili, da bi opozorili na izzive, ki nas zaradi staranja prebivalstva čakajo na trgu dela in področju razvoja kadrov. Ob tem pa so ponudili predloge in rešitve za uspešno prilagajanje spremembam.



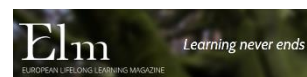
Predstavljeni statistični podatki o staranju prebivalstva kažejo, da prihodnjih razvojnih ciljev ne moremo prelagati (zgolj) na mlade, ampak bodo starejši zaposleni morali nadalje razvijati svoje spretnosti. Program Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile (ASI) podjetja s pomočjo sofinanciranja, izvajanja vsebinskih delavnic in drugih ukrepov spodbuja k načrtnemu upravljanju starejših zaposlenih. V dejavnosti so vključene tudi LU in druge organizacije za IO, ki izvajajo formalne in neformalne programe za pridobivanje in krepitev kompetenc. Miha Mazzini je poudaril, da na ljudi najbolj delujejo zgledi. Vodje torej s svojim vedenjem vplivajo na zavzetost zaposlenih.

Udeleženci so konferenco sklenili z zavezo, da bodo pri delovanju iskali najboljše rešitve na področju spreminjanja starostne strukture zaposlenih, sprejemali aktivno staranje zaposlenih kot priložnost za razvoj in boljšo učinkovitost, prenos znanja, razvoj mentorstva in medgeneracijskega sodelovanja. Zavezali so se k sprejemanju voditeljstva kot koncepta in orodja za razvoj zaposlenih. Spodbujali bodo medgeneracijsko sodelovanje, ustvarjalno razmišljanje, podjetnost in samoiniciativnost kot ključne konkurenčne prednosti organizacije. Celotno [poročilo](#) z dogodka je dosegljivo na spletni strani Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada Republike Slovenije.

Priredila: Ana Peklenik (ana.peklenik@acs.si), ACS

Revija ELM vabi k pripravi člankov

Ste novinar ali delate na področju izobraževanja odraslih? Radi in dobro pišete? Vas zanima sodelovanje z revijo ELM? Vabijo vas, da se pridružite mreži njihovih dopisnikov. Tema junijske številke je Izobraževanje odraslih in EU, s čimer želijo odgovoriti na vprašanje, kaj naj izobraževalci odraslih in strokovnjaki za vseživljenjsko učenje vedo o EU (članke sprejemajo do 4. maja 2018).



V reviji Elm objavljajo različne oblike člankov – tako novinarske zgodbe, intervjuje, (fotografska) poročila, mnenja, razprave kot video posnetke na izbrano temo. Tokrat bodo posebno veseli tistih, ki se nanašajo na izobraževalno politiko v Evropi in drugje. Pomembno je, da so [prispevki](#) povezani z vseživljenjskim učenjem

Članke in kakršnakoli vprašanja v zvezi z njimi pošljite urednici revije Elm, Karoliini Knuuti (E: karoliina.knuuti@kvs.fi, T: +358408268699, Twitter: @KaroliinaKnuuti).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

EPALE

EPALE praznuje; #EPALECelebrates



podpornih služb iz vse Evrope.

V aprilu je platforma EPALE dopolnila tri leta. Tako za nas kot za celotno skupnost so bila to razburljiva leta, saj je število članov z začetnih nekaj sto naraslo na več kot 37.000 registriranih uporabnikov. Platfomo lahko spremljamo v 24 uradnih jezikih evropske skupnosti, njene vsebine pa poleg skupnosti uporabnikov pripravljajo sodelavci 36 nacionalnih

Kaj so o platformi EPALE, kjer se srečujejo strokovnjaki s področja IO, povedali njeni uporabniki, si lahko preberete [na naslovni strani](#), ki je posvečena tretji obletnici platforme EPALE.

Bi se želeli tudi vi pridružiti skupnosti izobraževalcev odraslih in tako dostopati do vseh vsebin in možnosti, ki jih platforma ponuja? Brezplačno in enostavno lahko [preko te povezave](#) ustvarite svoj uporabniški račun.

Ne nazadnje pa bi se ob tretji obletnici platforme radi zahvalili tudi registriranim uporabnikom iz Sloveniji – več kot 400 vas je! Hvala vam, da skupaj z nami soustvarjate zanimive vsebine, se udeležujete naših dogodkov in aktivnosti ter prispevate k večji prepoznavnosti EPALE med strokovnjaki s področja IO v Sloveniji.

Člani Nacionalne podporne službe EPALE Slovenija obljublamo, da se bomo še naprej trudili, da bo EPALE spletno mesto aktualnih in zanimivih informacij.

Maruša Bajt (marusa.bajt@cmeplus.si), CMEPIUS

V marcu je potekala prva letošnja spletna pisna razprava EPALE



V četrtek, 22. marca, je potekala prva letošnja spletna pisna razprava EPALE, v kateri je sodelovalo 44 udeležencev iz 22 držav, ki so svoje mnenje in izkušnje izmenjali v več kot 240 komentarjih. Ste zamudili pestro razpravo? Na [tej povezavi](#), kjer si lahko ogledate, kako komentatorji razmišljajo o enakosti in vključenosti v IO.

Prav tako pa si lahko ogledate tudi [povzetek našega tematskega dela v mesecu marcu](#), ki ga je pripravil tematski koordinator EPALE Simon Broek (vsebina je na voljo v angleškem jeziku).

V aprilu se sicer na EPALE posvečamo terenskemu delu (outreachu) in svetovanju, maja pa bomo v središče postavili izobraževanje migrantov. Vabljeni k sodelovanju in prispevanju tematskih vsebin.

Maruša Bajt (marusa.bajt@cmeplus.si), CMEPIUS

Sodelovanje Nacionalnih podpornih služb EPALE

V prejšnji številki e-Novičk ste lahko prebrali [naš prispevek](#) o regijskem sodelovanju med nacionalnimi podpornimi službami s področja Balkana. Marca smo se namreč skupaj s predstavnicami slovenskih organizacij za izobraževanje odraslih mudili na EPALE regijski konferenci, ki je bila v Črni gori.

Tokrat pa je naša Nacionalna podpora služba gostila študijski obisk – v začetku aprila so nas obiskale 3 predstavnice Nacionalne podporne službe EPALE iz Litve. Dvodnevni obisk je bil namenjen izmenjavi izkušenj pri upravljanju platforme in animaciji njenih uporabnikov.



Gostje smo sprejeli na CMEPIUS in jim predstavili delovanje naše Nacionalne podporne službe, nato pa obiskali tudi naše partnerje, kolege z ACS.

Uvodoma je Darijan Novak gostjam predstavil organiziranost, vizijo ter poslanstvo ustanove, nato pa spregovoril tudi o priznanjih za promocijo znanja in učenja, ki jih podeljujejo vsako leto. V nadaljevanju je mag. Zvonka Pangerc Pahernik predstavila EPUO in TVU, ki bo letošnjega maja praznoval že 23. rojstni dan.

Spregovorili smo tudi o povezovanju in sodelovanju, ki je vidno na platformi EPALE. Foto utrinke študijskega obiska si lahko ogledate [na Facebooku EPALE Slovenija](#). Študijski obiski nudijo priložnost za medsebojno učenje in izmenjavo izkušenj, zato se že veselimo tudi obiska kolegov z Madžarske v mesecu maju.

Maruša Bajt (marusa.bajt@cmeplus.si), CMEPIUS

Regionalna konferenca EPALE – gradiva in vtisi

O regionalni konferenci EPALE v Budvi smo na kratko poročali že v prejšnji številki e-Novičk, tokrat pa želimo predstaviti gradiva in zapise o dogodku ter deliti nekaj svojih vtisov.



Prvi dan konference je bil namenjen predstavitvi najpomembnejših nacionalnih raziskav in raziskovalnih praks. Ivan Marković iz Črne gore je v središče postavil raziskave potreb po strokovnem usposabljanju učiteljev, ki delajo v srednjih poklicnih šolah, ter licenciranih organizatorjev izobraževanja odraslih ([predstavitev](#)). Bojan Ljujić iz Srbije je prikazal raziskavo o uporabi interneta in digitalnih tehnologij v izobraževanju odraslih ([predstavitev](#)). Sodelavki ACS Katja Kragelj in Diana Volčjak sta predstavili raziskavo spretnosti odraslih PIAAC ([predstavitev](#)). Mapo (pasoš) kompetenc je za svojo temo izbral Domagoj Andrijanić iz Bosne in Hercegovine ([predstavitev](#)). Ognjen Piljek Žiljak s Hrvaške je poročal o Anketi o delovni sili in Anketi o izobraževanju odraslih ([Izobraževanje odraslih na Hrvaškem, 2017](#)).



Drugi dan smo pozornost namenili različnim temam: prikazu uporabe digitalnih tehnologij in družbenih medijev v Črni gori, v regiji in svetu (Vladimir Vulić, BiH; [predstavitev](#)) in Mtelove digitalne tovarne (fabrike) (Sanja Simonović, BiH), statističnemu prikazu analize izobraževanja odraslih v Črni gori (Dragan Dubak), predstavitvi programa prekvalifikacije za odrasle učeče se na Srednji pomorski šoli iz Kotorja (Veljko Botica, Miloš Trivić in dva udeleženca prekvalifikacije; [predstavitev](#)), delu v skupinah in poročanju.

O dogajanju v Podgorici pričajo [program dogodka](#), objave na FB profilih [EPALe Slovenija](#), ACS, [EPALe Montenegro](#), Twitter EPALe Slovenija, EPALe Montenegro in TVU, vabimo pa tudi k branju [spletnega dnevnika s komentarji slovenskih udeležencev](#).

Moja pričakovanja pred konferenco so bila sicer bolj usmerjena v izmenjavo mnenj o EPALe, saj zadnje čase kar nekaj svojega časa posvečam (so)ustvarjanju platforme. Zanimalo bi me, kakšne izkušnje imajo s tem drugi udeleženci konference, pa tej temi čas sploh ni bil odmerjen. Konferenca je bila odlična priložnost za navezovanje stikov. Zame je bil dragocen klepet z Domagojem Andrijanićem, ki je na konferenci govoril o mapi kompetenc (pasoš kompetencija) – pripomočku za analizo vseh tistih znanj, veščin, spretnosti, ki smo se jih v življenju naučili, pa si jih (morda) niti ne zavedamo – tako [za odrasle](#) kot [za mlade](#) po zaključku osnovne ali srednje šole. Pripomoček so po vzoru ProfillPASS iz Nemčije razvili v projektu Knowing Interests – Showing Skills ([KISS](#)) tako v Bosni in Hercegovini kot v nekaterih drugih državah (Francija, Irska, tudi Slovenija in Španija). V slovenskem prostoru ga razen v LU Velenje ne uporabljajo, posegajo pa po nekaterih drugih pripomočkih. Delno ta znanja pokrijejo Europass in Nefiks (predvsem za mlade), e-portfolijo, osebne zbirne mape in verjetno še kaj. Odzivi v Bosni in Hercegovini pa naravnost navdušujejo, o čemer nazorno priča [promocijski film](#).

Mapa kompetenc, ki je za nekatere, ki jo uporabljajo, kot knjiga njihovega življenja, ni le mapa. Za vsem tem se skriva cela filozofija z mrežo svetovalcev v ozadju, ki usmerjajo ljudi, da se soočijo z vsemi svojimi znanji, spretnostmi, veščinami, ki se jih ne zavedajo ali pa jih jemljejo celo kot samoumevne. Zanimiv je opis zdravnosti uporabe ene od svetovalck: »Za odrasle (tudi ali predvsem brezposelne) učinkuje uporaba mape kot antibiotik, ki bolezen zdravi, medtem ko je za mlade kot cepivo, ki jo prepreči.«

Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS



Med udeleženkami mednarodne konference EPALe v Budvi je bila Slovenija do zdaj edina država, v drugem krogu vključena v najobsežnejšo raziskavo spretnosti odraslih PIAAC, ki poteka pod okriljem OECD. Raziskava omogoča pomemben vpogled v stanje spretnosti odraslih v državi, zato je predstavitev slovenskega dela raziskave PIAAC v Budvi morda motivirala in spodbudila k vključitvi v enega od naslednjih krogov raziskave katero od ostalih držav iz regije (znano je na primer, da se je v naslednji krog raziskave že vključila Hrvaška). Obenem izvedba raziskave PIAAC v Sloveniji z načinom povezovanja akterjev kaže na to, da je medsebojno sodelovanje nujno in potrebno za rast in napredek, ne le na področju izobraževanja odraslih. Rezultati raziskave PIAAC so v Sloveniji že upoštevani v smeri načrtovanja politik v nekaterih nacionalnih dokumentih, npr. v novem ZIO. Na tej podlagi se med drugim pripravlja tudi nacionalna Strategija razvoja in uporabe spretnosti, poteka pa tudi nadgradnja PIAAC v razvoj inštrumenta za individualno testiranje spretnosti odraslih »Ocenjevanje spretnosti,

spletni vprašalnik (SVOS)«. Kakorkoli, prav sodelovanje različnih resorjev in deležnikov je bilo tisto, kar se mi je zdelo najbolj dragoceno tudi na mednarodni konferenci EPALE. Skupinsko delo na tematskih delavnicah, kjer smo si kljub različnostim postali enakovredni in si v službi istega cilja izmenjali izkušnje, poglede, vizije in iskali odgovore na nekatere izzive v izobraževanju odraslih. Takšnemu mreženju bi morali posvetiti še več pozornosti, ker pa to ni vedno mogoče tako neposredno, pa tudi ob pomoči sodobnih digitalnih tehnologij in orodij (kot je na primer uporaba in raba spletne platforme EPALE).

Diana Volčjak (diana.volcjak@acs.si), ACS



Med govorniki, ki so najbolj navdušili, je bil nedvomno Vladimir Vulić, direktor nevladne organizacije Digitalizuj.me. Predstavil je svetovno statistiko uporabe digitalnih tehnologij, s poudarkom na Črni gori in drugih državah jugovzhodne Evrope. Nekateri podatki so bili pričakovani, drugi presenetljivi, vsi pa so nakazovali, da so ti procesi neustavljivi. Ali pač? Zaključil je s citatom Toma Petersona, enega največjih strokovnjakov na področju menedžmenta: »Kljub eksplozivnemu razvoju tehnologij se vse vrti okrog človeka.« Človek je tisti, ki s svojim interesom, pripadnostjo, zavzetostjo, dejanji ... poganja stvari naprej, če pa naštetega ni ali če umanjka, še tako razvita tehnologija ostane orodje brez navdahnjenega življenja. Vsaj za zdaj.

Vriva se mi primerjava z (uporabo) EPALE. Platforma je zamišljena z najboljšimi nameni, da ponudi izobraževanju odraslih večjezično okolje za izmenjavo najzlahtnejšega – spoznanj, dosežkov, stališč, virov ... pa tudi novic. Glede na to, da pogosto tožimo nad zapostavljenostjo področja, bi morali biti tega veseli, malodane vsakodnevno izkoriščati, kar se nam ponuja, ter prispevati tisto svoje, na kar smo ponosni, kar zagovarjamo ... Ob 3. obletnici EPALE lahko zatrdimo, da je bil storjen precejšen napredek, zasluge zanj gredo predvsem nacionalnim podpornim službam in peščici posameznikov, ambasadork EPALE. Ti z zavzetostjo skrbijo/skrbimo za ozaveščanje potencialnih uporabnikov platforme. Toda informacija in apel nista dovolj, v uporabnikih se morata zganiti živ interes, potreba – šele potem bo platforma postala nepogrešljiva.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Medkulturni dialog piše dobre zgodbe



Na Jesenicah je sobivanje različnih kultur, ki vsebuje odprto in spoštljivo izmenjavo mnenj med posamezniki in skupinami z različnim etničnim, kulturnim in jezikovnim ozadjem ter dediščino, del vsakdana. Na LU Jesenice se zavedamo, da so predsodki, povezani s priseljenci, toliko večji, kolikor večji je kulturni razkorak med priseljenčev in večinsko kulturo. Zato se vedno znova odločamo za spoštljive interakcije, ki delujejo v smeri zmanjševanja razlik med »njimi« in »nami«. Poleg jezika namreč obstajajo še druge ovire. Zato je tako zelo pomembno, da skupaj raziskujemo, kaj vsi potrebujemo, da spoštljivost drug do drugega lahko razvijamo in ohranimo.

V okviru Večgeneracijskega centra Gorenjske izvajamo brezplačne aktivnosti za priseljence vseh generacij. Otroci se v naše aktivnosti vključijo bistveno lažje in hitreje kot drugi odrasli priseljenci. Pomoč pri razumevanju učne snovi ali pisanju domačih nalog, ki jo naši prostovoljci nudijo otrokom ob torkih in sredah, začne plesti vezi med nami.

Odrasle najhitreje zblížajo kulinarične delavnice. Na prvo smo povabili priseljence, ki so pri nas obiskovali tečaj slovenščine, in jim pokazali, kako se pripravi slovenska tradicionalna jed. Vrnili so nam z idejo, da tudi oni pokažejo kaj svojega. Tako so pripravo jedi do zdaj prevzeli Bosanci, Rusi, Srbi, Makedonci, Albanci ... Kmalu hrana ni bila edina tema pogovora; udeleženci so se počutili sprejete v skupini, katere del so bili, zato si nudijo tudi druge informacije in pomoč.



Spoštljiv medkulturni dialog prinaša vzajemnost in solidarnost, s čimer vsi pridobivamo. Z vzpostavitvijo medkulturnega dialoga namreč ustvarjamo pogoje za odprto in spoštljivo izmenjavo pogledov med posamezniki in skupinami ter hkrati presežemo strah pred neznanim. Če krepimo to zavest, potem je tudi možnost za razvoj predsodkov in stereotipov manjša. Tako smo ustvarili varen prostor, kamor se ljudje vračajo, saj imajo dobre izkušnje, in kar je najpomembneje – pozitivne vtise posredujejo naprej.

Z vzpostavitvijo odprtega prostora za pogovor, ki omogoči raziskovanje in oblikovanje rešitev v dialogu, dajemo priložnost dobrim zgodbam. Verjamemo, da se bodo pisale še naprej. Že napisane pa naj postanejo zgled, ki vleče.

Katarina Bertoncelj (katarina.bertoncelj@lu-jesenice.si), LU Jesenice

Izrazi mojega sveta

Roke so vodile roke. Roke so učile roke. Nežno tipale so in raziskovale, tudi brale ...

Za vse, ki lahko gledamo in vidimo, je to nekaj samo po sebi umevnega. Zato večina ob vsakodnevnem tempu najbrž niti ne pomisli, s kakšnimi izzivi se v vsakdanjem življenju srečujejo slepe in slabovidne osebe, ki s svojo ustvarjalnostjo prav tako lahko izražajo podobe iz svojega sveta.



Priložnost, da se vsaj za hip postavimo v kožo tistih, ki imajo težave z vidom, se nam v teh mesecih ponuja v Zgornjem Posočju. Na ogled je namreč razstava, ki obiskovalcu na malce drugačen način odpre oči. V okviru študijskega krožka Tipna likovna dela je Posoški razvojni center v sodelovanju z Medobčinskim društvom slepih in slabovidnih Nova Gorica (MDSS) po velikonočnih praznikih pripravil čajanko z odprtjem potujoče razstave tipnih del Izrazi mojega sveta, ki so plod ustvarjanja udeležencev omenjenega študijskega krožka. Razstava je zanimiva predvsem zato, ker si jo obiskovalci lahko ogledajo z različnimi stimulacijskimi očali, s pomočjo katerih med ogledom spoznavajo različne tipe slabovidnosti in izgube vida.

Študijski krožek je tokrat pod svojim okriljem zbral slepe in slabovidne, ki so najprej raziskovali motiviko. Na podlagi izbrane tematike pa so se nato – ob prostovoljni pomoči diplomirane slikarke Stanke Golob – soočili z ustvarjanjem tipnih likovnih del iz različnih materialov – peska, barv, papirja itd. z namenom postaviti potujočo razstavo, ki bo namenjena socialnemu povezovanju in ozaveščanju videčih o izrazih ustvarjalnosti omenjene ranljive skupine, pa tudi o njihovem položaju.

Ko bo potujoča razstava zaključila svoje popotovanje po občinah Kobarid, Tolmin in Bovec, jo bo študijski krožek odstopil MDSS, in sicer z namenom postavitve prodajne razstave. Zbrana sredstva bo društvo namenilo izvajanju programov rehabilitacije slepih in slabovidnih oseb v lokalnem okolju in tudi širše.

Študijski krožek sta finančno podprla MIZŠ in občina Kobarid.

Patricija Rejec in Tatjana Šalej Faletič (patricija.rejec@prc.si), Posoški razvojni center



Majhni koraki do velikih ciljev



Včasih nas birokracija, obrazci, štetje ter usklajevanje odvrnejo od pravega, ciljnega pomena nekega projekta. Včasih se nam zazdi, da se bomo v vseh papirjih kar utopili. Potem pa nenadoma in nepričakovano zasije tista drobna zahvala, misel ali dejanje katerega od naših uporabnikov, npr. telefonski klic gospe, ki je navdušena nad programom Večgeneracijskega centra (VGC) Zasavje. In čudoviti so trenutki, ko doživiš spremembo, ko vidiš, kako si nekomu polepšal dan.

Nekaj takšnih trenutkov smo lahko doživeli ob koncu meseca marca, ko je VGC Zasavje skupaj s Kinološkim društvom Zagorje obiskal Dom Tisje Šmartno in OŠ Litija. V domu starejših se je zbrala do zdaj največja skupina udeležencev, ki so prišli poslušat gospoda Alojza Klančičarja. Starejšim je pripovedoval o sožitju med človekom in psom, o pozitivnem vplivu živali na počutje ter jih popeljal v spomine, ki so jih imeli sami s svojimi štirinožnimi prijatelji. Psička Ota se je v njihovi družbi zelo dobro počutila, čez nekaj časa pa se je ulegla k nogam gospe, ki je sedela na vozičku v ospredju. Čas, ki je prehitro minil, nama je narekoval, da obiščeva še otroke iz posebnega programa OŠ Litija, ki so naju pričakali že na hodniku. Tudi otroci so se veselili najinega obiska, razen fanta, ki se zaradi slabe izkušnje iz preteklosti kužkov boji. V šoli je delavnica potekala nekoliko drugače. Otroci so izvedeli, kako prepoznati in brati mimiko psa, kaj nam kužki lahko sporočajo in kako pristopiti. Oto so nagradili s priboljškom in jo pobožali. Celo fant, ki jo je v začetku gledal s strahom, se je opogumil. Da je bil dogodek res nekaj posebnega, sem zaznala tudi iz reakcij učiteljev, ki so bili prisotni na delavnici. To so tisti drobni bombončki vseh nas, ki delamo za dobro drugih in se z majhnimi koraki trudimo narediti velike spremembe.

Mateja Ocepek (mateja.ocepek@zlu.si), Zasavska ljudska univerza

Projektno delo v programu PUM-O Slovenj Gradec



PUM-O je program aktivne politike zaposlovanja, financiran s strani MDDSZ in ESS. Namenjen je mlajšim odraslim (od 15. do dopolnjenega 26. leta starosti), ki nimajo končane osnovne ali srednje šole in niso zaposleni. Z vključitvijo in s sodelovanjem v programu pridobijo znanja in veščine, ki jim olajšajo pot do zaposlitve ali vrnitev v izobraževanje. Poveča se njihova splošna razgledanost, oblikujeta se njihova poklicna identiteta in socialno-kulturno delovanje.



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI



Slovenian Institute for Adult Education



Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje



V PUM-O v MOCIS Slovenj Gradec smo ponosni na številne dosežke udeležencev v obdobju 2017–2018. Pripravili smo promocijski film, izdali slikanico in glasilo, pripravili nekaj humanitarnih akcij, se posvečali zdravemu načinu življenja, kuhali, spoznavali Slovenijo in se lotevali drugih ustvarjalnih projektov ter individualnih aktivnosti. Na RTV Slovenija je bila predstavitev PUM-O 12. aprila v oddaji [Slovenska kronika](#). Podrobnosti o posameznih dejavnostih in doseženi cilji so opisani

[tukaj](#).

Mag. Damjana Kotnik (damjana.kotnik@mocis.si), MOCIS

PUM-O je vse, kar si želiš

V PUM-O Slovenj Gradec smo v sklopu potujoče šole sindikalizma Sindikat mladi plus med 19. in 26. februarjem izvedli delavnico na temo video produkcije. Namen delavnice je bil udeležence spoznati z vsemi



segmenti video produkcije. Glavni cilj je bil izdelati [kratek promocijski videoposnetek](#), ki prikazuje dnevne aktivnosti udeležencev programa PUM-O Slovenj Gradec.

Pri izvajanju delavnice smo se dotaknili vseh segmentov video produkcije in izdelali celosten končni produkt. Udeleženci so se v največji meri na praktičnih primerih naučili priprave scenarija, izvedbe snemanja videa in zvoka ter v zadnji fazi tudi montaže končnega izdelka. Film se je prvič javno predvajal na večeru Koroških premier 10. marca v organizaciji Umetniškega kluba 101 records, MAD in Špajz.



Video z naslovom PUM-O je vse, kar si želiš, predstavlja običajni dan aktivnih mladih udeležencev programa PUM-O v Slovenj Gradcu. Končni izdelek dokazuje, da so udeleženci delavnice s skupnimi močmi sposobni izdelati profesionalne produkte.

Delavnica je temeljila predvsem na izkustvenemu učenju, tako da so udeleženci skozi praktične primere osvojili potrebno znanje. Z izvedbo aktivnosti in njihovo motivacijo smo bili zelo zadovoljni, saj so s svojim kreativnim razmišljanjem pripomogli k nastanku simpatičnega posnetka.

»Res je, da smo pumovci skupina, v kateri se prepleta veliko različnih zanimanj, talentov in mišljenj, vendar nas ravno to odlikuje in nas dela zanimive. Trudili smo se, da bi prikazali delček vsakega posameznika, ki obiskuje program, oziroma da bi nekako izpostavili tisto, kar vsakemu posamezniku najbolj leži in ga odlikuje. Drug z drugim delujemo ne le kot udeleženci projekta, pač pa kot povezana skupina, v kateri se trudimo za čim kvalitetnejše dogajanje, vzpostavljanje in vzdrževanje dobrih odnosov.« (Elvira Imamović)

Roman Herlah (roman.herlah@gmail.com), MOCIS

Prva mobilnost v projektu Erasmus+ KA1: Usposabljanje zaposlenih v večgeneracijskih centrih



ZiSSS je vključeno v projekt Erasmus+ Usposabljanje zaposlenih v večgeneracijskih centrih, v okviru katerega je dvanajst predstavnikov članic od 18. do 24. marca v Leipzigu v Nemčiji opravilo prvo mobilnost.

Dobili smo vpogled v procese načrtovanja in izvajanja aktivnosti, namenjenih socialnemu vključevanju različnih ranljivih ciljnih skupin. Pridobili smo nova znanja in kompetence za boljše načrtovanje, razvoj in izvedbo kakovostnih aktivnosti, namenjenih povečevanju socialne vključenosti, s poudarkom na migrantih.

Mobilnost smo začeli s predstavitvijo gostiteljske organizacije Wisamar. Podrobno smo se seznanili z različnimi projekti in programi, namenjenimi izobraževanju in vključevanju migrantov in drugih ranljivih skupin na nemški trg dela in v programe poklicnega izobraževanja. Gostitelji so nas seznanili z inovativnimi načini pomoči dolgotrajno brezposelnim, aktivnostmi in metodami vključevanja oseb s posebnimi potrebami na trg dela, socialnim vključevanjem brezdomcev in odvisnikov ter enostarševskim družinam, ki živijo pod pragom revščine.

Navdušil nas je projekt Storytelling, namenjen razvoju ključnih kompetenc različnih starostnih skupin z metodo pripovedovanja zgodb. Gre za eno najstarejših metod učenja, ki je v izobraževanju vsestransko uporabna. Odločili smo se, da se naslednje leto v Leipzigu udeležimo intenzivnega usposabljanja za uporabo te metode.

V nadaljevanju bomo oblikovali nabor dobrih praks, ki smo jih v Leipzigu popisali z vseh strokovnih vidikov, in jih vključili v delo medgeneracijskih centrov. Izbrali smo aktivnosti, zanimive za udeležence tako z vidika vsebin kot tudi uporabljenih metod in podpornih ukrepov, predvsem tiste z dobrim učinkom na socialno vključenost.



Tudi za naslednje leto načrtujemo mobilnost. Na Irskem bomo spoznavali aktivnosti, namenjene povečevanju socialne vključenosti prejemnikov socialnih pomoči, staršev s slabše razvitimi starševskimi kompetencami in odraslih s posebnimi potrebami.

Mag. Maja Radinovič Hajdič (maja.radinovic.hajdic@lu-jesenice), ZiSSS

Uporaba videa pri praktičnem usposabljanju z delom

Na Bledu smo marca izpeljali uspešno konferenco projekta Erasmus+ See The Goal z naslovom Uporaba videa pri praktičnem usposabljanju. Več kot 50 udeležencev je prisluhnilo projektnemu timu iz Slovenije v sestavi CPI in ŠC Celje.

Gre za 2-letni projekt Erasmus+, v katerem partnerji iz Slovenije, Finske, Danske in Portugalske snemamo videoposnetke o tem, česa se dijaki naučijo na praktičnem usposabljanju z delom v podjetjih. V Sloveniji smo snemali videe za program mehatronik operater.



Konferenca je bila zelo praktično zasnovana. Slušatelji so prisluhnili načinom, kako pripraviti scenarij, izdelati načrt snemanja in postaviti kamere, kako snemati in video zmontirati. Na koncu so posneli predvidene učne situacije. Časa ni bilo veliko – dovolj za začetno navdušenje in ravno prav za motivacijo za raziskovanje programov in orodij v prihodnje. Z gotovostjo pa lahko trdimo tudi, da je pot projekta, ki smo si jo zadali, očitno prava, saj smo uspeli za skupnimi mizami konference povezati predstavnike šolstva in gospodarstva.

Špela Kumer (Spela.kumer@sc-celje.si), Šolski center Celje

Zaključek neformalnega izobraževanja



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Marca je na Srednji ekonomski šoli Ljubljana, Roški, potekal osnovni tečaj excela v okviru projekta Neformalni izobraževalni programi za brezposelne v letu 2018, ki jih financira MIZŠ. Izvajalki tečaja Mija Injac Ožbolt in Tea Seliškar Otrin sta na 30-urnem tečaju skušali tečajnikom približati osnove in uporabno vrednost excela. Tečajniki so bili navdušeni nad predelano vsebino, pridobljenim znanjem in izvedbo tečaja.



V okviru [omenjenega projekta](#) se bodo do meseca oktobra v letu 2018 na Srednji ekonomski šoli Ljubljana vrstila še ostala izobraževanja (RPO, angleški jezik in drugi).

Več fotografij je na voljo na [spletni strani projekta](#). Veselimo se prihajajočih tečajev, novih znanj, udeležencev in prijateljev.

Tea Seliškar Otrin (tea.seliskar-otrin@seslj.si), Srednja ekonomska šola Ljubljana

Znani so zasavski ambasadorji vseživljenjskega učenja

»Kar ti v glavi ostane, ti nihče ne vzame, Več glav več ve, Znanje molči, neznanje kriči,« so znani pregovori. Znanje kot vrednoto znajo dobro ceniti uporabniki Večgeneracijskega centra Zasavje, ki se vedno znova radi vračajo k nam po nova doživetja in izkušnje, predvsem pa po nova znanja.

Širjenju kulture vseživljenjskega učenja je poslanstvo, je dobro delo, pri katerem nam bodo pomagali znani Zasavci in prvi zasavski ambasadorji



vseživljenjskega učenja. Prvo srečanje z njimi je bilo 29. marca v Hiši domačih okusov Pr' Čop na Podkumu.



Glasniki učenja so postali Darja Smrkolj – letošnja dobitnica priznanja ACS za promocijo učenja in znanja odraslih, Deniš Šketako – športnik in evropski prvak v dolgem triatlonu, Lojze Čop – kuharski mojster, inovator v kulinariki, Jure Tori – harmonikar, član skupine Orlek z bogato samostojno kariero, v kateri sodeluje s številnimi znanimi glasbeniki, Jasna Gabrič – nekoč radijska voditeljica, danes županja občine Trbovlje. Srečanje z ambasadorji je potekalo v sproščenem vzdušju, ob predstavitvi aktivnosti so se rojevale nove ideje za sodelovanje in naredili smo prve skupne korake na poti promocije vseživljenjskega učenja. Moči bomo združili v aktivnostih TVU in Večgeneracijskega centra Zasavje.



**Večgeneracijski
center Zasavje**



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

»Učenje dokazano podaljšuje dolžino in kakovost življenja.« Skozi leta spremljanja naših udeležencev in njihovih dobrih zgodb smo priče, da učenje pravzaprav spreminja njihova in naša življenja, zato smo se odločili, da te dobre zgodbe zberemo, jih širimo v okolju in na ta način spodbujamo socialno vključevanje in medgeneracijsko sodelovanje. Ljudje imamo radi zgodbe. Če nas nagovorijo še znane osebe, kot so ambasadorji, je toliko večja verjetnost, da bomo sporočilu prisluhnili.

Mateja Ocepek, Polona Trebušak (polona.trebusak@zlu.si), Zasavska ljudska univerza

Usposabljanje o demenci za strokovne delavce in sodelavce v Ljubljani (Četrtna skupnost POSAVJE)



Spominčica je v marcu v sodelovanju z Zavodom za oskrbo na domu Ljubljana organizirala usposabljanje za strokovne delavce in sodelavce o demenci. Z usposabljanjem v obsegu 12 pedagoških ur, ki poteka v okviru projekta Za demenci prijazno skupnost in ga sofinancira MZZ, so udeleženci dobili vpogled v različne vidike demence. Opisan je bil tudi program organiziranega prostovoljstva s poudarkom na aktivnostih za osebe z demenco in njihove svojce.

Demenca je izziv današnje družbe. Pomembno je prepoznati prve znake in bolezen zgodaj odkriti, saj je zdravljenje najučinkovitejše v začetni fazi. Prav tako je pomembno, da osebe ohranjajo samostojnost in da se do njih vedemo spoštljivo.

Koncept Demenci prijaznih ambulant se ukvarja s podajanjem znanja zdravstvenemu osebju. Ti strokovni delavci morajo biti pozorni na znake demence pri posameznikih. To je mogoče le, če jim pozorno prisluhnejo. Svojec, ki skrbi za osebo z demenco, lahko pripomore k učinkovitejšemu zdravljenju. Pomembno je tudi ohranjanje samostojnosti, ne samo pri tistih, ki ostanejo doma, ampak tudi pri oskrbovancih domov za dolgotrajno oskrbo.

V aprilu bodo v okviru projekta Za demenci prijazno skupnost, ki ga sofinancira MZZ, potekala usposabljanja za neformalne oskrbovalce, svojce in prostovoljce v različnih slovenskih krajih: 20. 4. 2018 v Izoli, 23. 4. 2018 v Ljubljani in 7. 5. 2018 v Ormožu. Vabljeni, da podelite svoje izkušnje in izveste, kako kljub demenci živeti kar se da kakovostno življenje. Več informacij o usposabljanjih najdete tudi na [spletni strani Spominčice](#).

Maša Bastarda, Alenka Virant in Alja Gorgiev (info@spomincica.si), Spominčica



Spopolnjevanje za strokovne delavce v središčih za samostojno učenje II



Za strokovne delavce v SSU bomo 26. aprila na ACS pripravili delavnico z naslovom Spopolnjevanje za strokovne delavce v središčih za samostojno učenje II. Več lahko preberete [tukaj](#). Spopolnjevanje bomo izvedli v okviru [ESS projekta](#) Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2016 do 2018.



REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT



Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo



Andragoški center Republike Slovenije
Slovenian Institute for Adult Education



EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Usposabljanje kandidatov za člane komisij za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence



Pripravljamo štiridnevno usposabljanje [kandidatov za člane komisij](#) za preverjanje in potrjevanje NPK za pridobitev licence, ki bo od 11. do 16. maja 2018 v prostorih ACS.

Usposabljanje je namenjeno bodočim članom komisij NPK, ki so že oddali vlogo na [Državnem izpitnem centru \(RIC\)](#).

Promocija in trženje na področju izobraževanja odraslih



6. junija bomo na ACS izpeljali delavnico z naslovom [Promocija in trženje na področju izobraževanja odraslih](#). Na delavnici boste poznali sestavine marketinškega načrta, ki jih boste lahko uporabili v praksi, teoretična izhodišča pa bodo podprta s praktičnimi primeri.

Več informacij o programu najdete v [vabilu](#).

[Prijavnice](#) zbiramo do 25. maja oz. do zapolnitve prostih mest.

Razstava študijskih krožkov na Jakopičevem sprehajališču v Ljubljani



Zakladi Slovenije niso le v njenih skalah, livadah, gozdovih in vodah, ampak tudi v ljudeh, ki živijo (posodobljeno) tradicijo, ji vlivajo novega duha in nove rabe. Dediščina je torej živa, njena pestrost je zagotovilo naše trajnosti.

Na Jakopičevem sprehajališču v Ljubljani bo do 5. junija na ogled razstava, ki so jo ob svoji petindvajsetletnici pripravili [študijski krožki pod vodstvom ACS](#) in v soorganizaciji Ministrstva za okolje in prostor (Podnebni sklad). Prikazuje življenje študijskih krožkov, večinoma tesno povezano z okoljem, in njihov prispevek k razvoju. Vrednota ohranjene narave tudi sicer postaja trend, ki ga vse številnejši obiskovalci Slovenije cenijo. V prihodnost prehaja tudi v obliki visokotehnoloških dosežkov in pomladnega vrvenja študijskih krožkov v Ljubljani.

4. regijska konferenca Gradimo mostove v izobraževanju odraslih

Biograd na moru, Hrvaška



Četrta regijska konferenca Gradimo mostove v izobraževanju odraslih bo del mednarodnega andragoškega simpozija, ki ga organizira hrvaška Agencija za poklicno izobraževanje in usposabljanje in izobraževanje odraslih. Dogodek je pomembna priložnost za pregled razvoja izobraževanja odraslih, izmenjavo izkušenj, mnenj in tudi druženje predstavnikov iz regije. Več informacij je na voljo na [spletni strani](#) konference.



Agency for Vocational
Education and Training
and Adult Education

Nacionalno odprtje TVU 2018

Šmarje pri Jelšah, Slovenija



Nacionalno odprtje TVU je eden osrednjih dogodkov te vseslovenske prireditve. Pomemben sestavni del je podelitev priznanj [učečim se](#) za leto 2017. Letos prirejamo odprtje v sodelovanju s Knjižnico Šmarje pri Jelšah, ki napoveduje celo paleto spremljevalnih dogodkov. Podrobnosti bodo objavljene na [spletni strani odprtja](#), kjer se bo mogoče prijaviti na posamezno dejavnost.

TVU 2018

Kraji po Sloveniji



Vseslovenski praznik učenja se začne z Nacionalnih odprtjem v Šmarju pri Jelšah in na posameznih lokacijah po vsej državi. Uradni termin dogajanja je zaokrožen na 11.–20. maj, v razširjenem terminu pa se bodo brezplačni tečaji, delavnice in predavanja vrstili vse do konca junija. Prireditve bodo napovedane v koledarju na spletni strani TVU in pri posameznih izvajalcih. Začutite moč in radost učenja, prepustite se novemu znanju. Več informacij za koordinatorje in udeležence je na [spletni strani TVU](#) in v objavah prireditev.



Parada učenja 2018

Kraji po Sloveniji



Parada učenja – dnevi učečih se skupnosti je obogatitev projekta TVU. Gre za zaporedje enodnevnih festivalskih in strokovnih dogodkov, izpeljanih v okviru TVU v šestnajstih slovenskih krajih. Posamezni dogodki bodo najavljeni v koledarju prireditev [na spletni strani](#).

Parada učenja®

Andragoški kolokvij 2018

Jesenice, Slovenija



Andragoški kolokvij smo na pobudo ustanov iz naše mreže predstavili na lokalno raven. 22. dogodek take vrste zato organiziramo v sodelovanju z LU Jesenice. Tema je razvoj in pomen ključnih kompetenc pri starejših odraslih. [Spletna stran](#) je že v pripravi.



Letna konferenca LLLP

Dunaj, Avstrija



Osrednja tema konference Platforme za vseživljenjsko učenje 2018 bo Kultura vseživljenjskega učenja: partnerstvo za razmislek o izobraževanju. Več informacij je na [spletni strani LLLP](#), kjer so objavljeni vabilo, program in prijavnica.



Konferenca Zgodbe staranja

Ljubljana, Slovenija



Zgodbe staranja prepletajo poglede vodilnih domačih in svetovnih akterjev s področja znanosti o staranju, filozofije staranja, literature o staranju, prakse s področja medgeneracijskega sodelovanja in osveščanja o staranju.

Zgodbe staranja bomo odpirali na [mednarodni konferenci](#) v hotelu Central v Ljubljani in na spremljevalnih dogodkih, ki bodo v septembru potekali na različnih lokacijah po Ljubljani.



KNJIŽNICA ACS

Novo v knjižnici

Andragoška spoznanja

Revija Andragoška spoznanja vstopa v pomlad s tematsko številko Učenje odraslih v svetu v gibanju. Rob Evans in Ewa Kurantovicz se v uvodnem zapisu navezujeta na [9. Konferenco ESREA](#), ki je v središče pozornosti postavila izobraževanje odraslih v skupnosti v svetu v gibanju: med nacionalističnimi težnjami in transnacionalnimi izzivi.



V civilni družbi se je porodila vrsta kreativnih rešitev, povezanih tudi iz izobraževanjem. Nekatere institucije so se (pre)počasi odzivale na spremembe, zato so pobudo prevzeli številni prostovoljci, učitelji, svetovalci, mentorji in delodajalci ter zasnovali nove oblike pomoči. Ustanove, ki so za demokratično družbo samoumevne, niso dobro opravile svoje naloge, nepričakovano so stopile v ospredje nevladne organizacije in civilna družba.

Družba je prostor učenja, kjer se znanje ne le deli, ampak tudi množi. S tem se omogoča razvijanje kakovosti življenja, demokracije in medsebojnega sodelovanja. Znanje je pomembno tudi za raziskovanje in spreminjanje skupnosti; hkrati lahko predstavnike skupnosti »uporabimo« kot predmet raziskovanja.

Revija vsebuje pet člankov, ki prispevajo k teoriji o znanju v svetu sprememb. Sprašujejo se o primernosti našega razumevanja vseživljenjskega učenja, andragogike, mednarodnih programov izobraževanja odraslih; kakšen je prispevek izobraževalcev in kakšen bi moral biti.

Revija Sodobna pedagogika – Journal of Contemporary Educational Studies

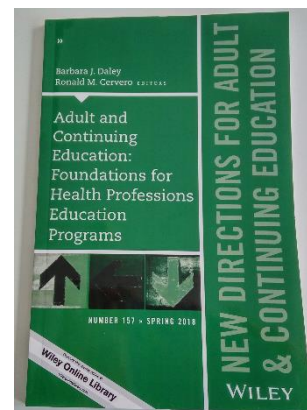


V našo knjižnico je prispela tudi prva številka Sodobne pedagogike. Izpostavlja vprašanje, vezano na pismenost: kako na zgodnjo pismenost otrok vplivajo vrtčevski in družinski dejavniki. Primerjavo s stanjem v Sloveniji ponuja članek o razvoju madžarske pedagogike v 20. stoletju. V zadnjem obdobju se v družbi precej poudarja osebni in strokovni razvoj posameznika. Kdo je odgovoren zanj oziroma v kolikšni meri ravnatelji spodbujajo profesionalni razvoj pedagoškega kadra? V reviji so

objavljeni rezultati raziskave, ki se je osredotočila na to vprašanje, in recenzija knjige Franka Ferudija *Zapravljeno – Zakaj šole ne izobražujejo več* (Ljubljana: Krtina, 2016).

Izšla je spomladanska številka publikacije *New Directions for Adult & Continuing Education*

Spomladanska številka revije ima podnaslov Podkrepitev izobraževalnih programov v zdravstvu. Že leta 2003 je namreč Odbor za izobraževanje v zdravstvu (Committee on the Health Professions Education) opozoril, da je izobraževalne programe treba prenoviti. Prispevki se ukvarjajo z obravnavo potreb po načrtovanju, spremljanju in evalvaciji podiplomskih in neformalnih zdravstvenih izobraževalnih programov. Avtorja Elisabeth J. Tisdell in Charles Palmer predstavljata programe za skrb zase (selfcare), saj je v sodobnem svetu pomembno, da znamo pravočasno in ustrezno poskrbeti za svoje zdravje. Vključujeta zgodbe treh posameznikov, ki spoznanja, pridobljena med lastnim zdravljenjem, delijo z drugimi, in tako prispevajo k večji kakovosti življenja v skupnosti. Vsi trije poudarjajo, da je za odrasle samo izobraževanje stres, zato temu posvečajo posebno pozornost. Vsak od njih je ubral svoj pristop, ki temelji na lastni izkušnji. Pri tem upoštevajo življenjsko obdobje in okolje, v katerem se znajde posameznik. Temelj zdravlja nista samo telesna vadba in zdrava prehrana, ampak tudi urejeni medsebojni odnosi. Del skrbi za lastno zdravje je nedvomno tudi pridobivanje znanja. Avtorja članka svetujeta, da se izobražujemo na področjih, ki nas privlačijo.



Večina zdravstvenih izobraževalnih programov poteka v Evropi in Severni Ameriki. Udeleženci so odrasli, ki opravljajo delo na področju zdravstva in se hkrati pripravljajo na svojo strokovno ali učiteljsko kariero. Publikacija podaja zgodbe, primere, raziskave in teorijo, ki jo lahko odrasli, ki se izobražujejo v zdravstvu, uporabijo za podkrepitev in širitev svojega znanja. Vključene raziskave, primeri in pristopi so zanimivi, uporabni so tudi za slovensko okolje, ne zgolj za zdravstvene strokovnjake, ampak za vse, ki se izobražujemo kot odrasli.

Osrednja tema prve številke revije *Vzgoja in izobraževanje v letu 2018 – učeče se skupnosti*

Tokratna izdaja revije *Vzgoja in izobraževanje* (št. 1-2/2018) se v veliki meri posveča učečim se skupnostim, zato je zanimiva tudi za izobraževalce odraslih in tiste, ki skrbimo za vseživljenjsko učenje. V uvodnem zapisu dr. Zora Rutar Ilc navaja nekatere značilnosti učečih se skupnosti: sodelovanje udeležencev (refleksivni dialog), medkolegialno deljenje prakse, usmerjenost k učinkom tako na strani učečih se kot učiteljev, sodelovanje in skupni občutek smisla. O posameznih naštetih značilnostih razpravljajo različni avtorji, opisanih je nekaj primerov dobrih praks. Brigita Žarkovič Adlešič predstavlja projekti Prolea: profesionalno učenje v kompleksnih okoliščinah s pomočjo refleksije in portfolia, ki teče pod okriljem programa Erasmus+. V rubriki Analize in prikazi je objavljen članek Nevenke Štraser Koraki k cilju: učeča se skupnost, v katerem avtorica pojasnjuje, da k cilju vodijo majhni koraki. Poleg prej omenjenega projekta Prolea v analizi upošteva tudi projekt Linpilcare. V obeh sodeluje tudi Zavod RS za šolstvo. Več avtoric v članku z naslovom Razvijanje formativnega spremljanja v učeči se skupnosti predstavlja tovrstne izkušnje v osnovnošolskem okolju. Tudi v prilogi Učiteljev glas avtorji predstavljajo različne projekte in programe, ki spodbujajo sodelovanje učiteljev in učečih se v učnem procesu, pa tudi vlogo koordinatorjev, mentorjev ter vodstev šol in drugih ustanov. Predstavljena teoretična izhodišča, izkušnje in rezultati raziskav so tudi podlaga za prenos prakse na področje izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja.



Vse revije so na voljo v Knjižnici ACS.

Priredila: Ana Peklenik (ana.peklenik@acs.si), ACS

Vabljeni v knjižnico ACS. Za obisk se dogovorimo po telefonu, [e-pošti](#) ali preko [FB](#).

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Urednica: Ana Peklenik (T: 01 5842 575, E: ana.peklenik@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zagmajster | Jezikovni pregled: Ana Peklenik | Računalniška postavitev: Ana Peklenik | Korektorici: Erika Brenk, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.